

Torsdagen den 9 juni 2016

P8_TA(2016)0275

Tadzjikistan

Europaparlamentets resolution av den 9 juni 2016 om situationen för samvetsfångar i Tadzjikistan (2016/2754(RSP))

(2018/C 086/17)

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av artiklarna 7, 8 och 9 i den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna,
- med beaktande av sin resolution av den 17 september 2009 om ingående av ett avtal om partnerskap och samarbete mellan Europeiska gemenskaperna och deras medlemsstater, å ena sidan, och Republiken Tadzjikistan, å andra sidan ⁽¹⁾,
- med beaktande av sin resolution av den 15 december 2011 om hur genomförandet av EU:s strategi för Centralasien framskrider ⁽²⁾,
- med beaktande av rådets slutsatser av den 22 juni 2015 om EU:s strategi för Centralasien,
- med beaktande av sin resolution av den 13 april 2016 om genomförande och översyn av EU-strategin för Centralasien ⁽³⁾,
- med beaktande av EU:s uttalande av den 18 februari 2016 till Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa om det straffrättsliga förfarandet i Tadzjikistan mot Tadzjikistans parti för islamisk pånyttfödelse (HNIT),
- med beaktande av slutsatserna från besöket i Tadzjikistan av EU:s särskilda representant för Centralasien den 18 september 2015,
- med beaktande av uttalandet av den 3 juni 2016 från vice ordföranden för kommissionen/unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik om Tadzjikistans Högsta domstols beslut att döma ställföreträdande ledare för partiet för islamisk pånyttfödelse till livstids fängelse,
- med beaktande av de preliminära iakttagelserna av den 9 mars 2016 från FN:s särskilda rapportör om rätten till åsikts- och yttrandefrihet vid slutet av hans besök i Tadzjikistan,
- med beaktande av rekommendationerna från den allmänna återkommande utvärderingen till Tadzjikistan vid det 25:e mötet i FN:s råd för mänskliga rättigheter den 6 maj 2016,
- med beaktande av de årliga människorättsdialogerna mellan EU och Tadzjikistan,
- med beaktande av den internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter från 1966, som garanterar yttrandefrihet, mötesfrihet, enskildas rätt till respekt för sitt privat- och familjeliv samt rätten till jämlikhet och förbjuder diskriminering när det gäller utövandet av dessa rättigheter,
- med beaktande av den regionala konferensen om förebyggande av tortyr den 27–29 maj 2014 och den regionala konferensen om samhällets roll i förebyggandet av tortyr den 31 maj–2 juni 2016,

⁽¹⁾ EUT C 224 E, 19.8.2010, s. 12.

⁽²⁾ EUT C 168 E, 14.6.2013, s. 91.

⁽³⁾ Antagna texter, P8_TA(2016)0121.

Torsdagen den 9 juni 2016

- med beaktande av Tadzjikistans handlingsplan från augusti 2013 för genomförandet av rekommendationerna från kommittén mot tortyr,

- med beaktande av artiklarna 135.5 och 123.4 i arbetsordningen, och av följande skäl:
  - A. Den 17 september 2009 samtyckte Europaparlamentet till ett avtal om partnerskap och samarbete mellan Europeiska gemenskapen och Republiken Tadzjikistan. Partnerskaps- och samarbetsavtalet undertecknades 2004 och trädde i kraft den 1 januari 2010. Framför allt i artikel 2 slås följande fast: "Respekt för de demokratiska principerna och de grundläggande mänskliga rättigheterna [...] ligger till grund för parternas inrikes- och utrikespolitik och utgör en väsentlig beståndsdel av detta avtal".

  - B. Sedan 1992 har samarbetet mellan EU och Tadzjikistan utvidgats till en rad områden, bland annat mänskliga rättigheter och demokrati, som utgör själva grunden för alla partnerskap.

  - C. EU har ett vitalt intresse i att fördjupa såväl det politiska, ekonomiska och säkerhetsrelaterade samarbetet som samarbetet kring hållbar utveckling och fred med den centralasiatiska regionen genom en stark och öppen relation mellan EU och Tadzjikistan på grundval av rättsstatlighet, demokrati och mänskliga rättigheter.

  - D. Den välkände affärsmannen och regeringskritikern Abubakr Aziz Chodzjajev har hållits fängslad sedan februari 2016 efter att ha kritiserat korrupt affärspraxis. Han står åtalad för "hets på grundval av nation, ras, region eller religion" i enlighet med artikel 189 i Tadzjikistans strafflag.

  - E. Medlemmar av den politiska oppositionen i Tadzjikistan har systematiskt gjorts till måltavlor. I september 2015 förbjöds Tadzjikistans parti för islamisk pånyttfödelse (HNIT), efter att ha kopplats till ett misslyckat kupp försök tidigare samma månad under ledning av en general, Abduchalim Nazarzoda, som dödades tillsammans med 37 av sina anhängare. Myndigheterna har redan gripit uppskattningsvis 200 medlemmar av HNIT.

  - F. I februari 2016 började Högsta domstolen behandla målen mot tretton medlemmar av HNIT:s politiska råd, liksom fyra andra personer som associerats med partiet, vilka åtalats för extremistbrott på grund av sin påstådda inblandning i angreppen i september 2015. Många medlemmar av HNIT har gripits och hotas av straffrättsliga förfaranden utan garanti för en rättvis rättegång. Zaid Saidov, en affärsman och välkänd oppositionsföreträdare, dömdes till 29 års fängelse i ett åtal i samband med att han ställde upp i presidentvalet i november 2013. Umarali Kuvatov mördades i Istanbul i mars 2015, och en annan aktivist, Maksud Ibragimov, knivskars och bortfördes i Ryssland innan han återsändes till Tadzjikistan och i juli 2015 dömdes till 17 års fängelse.

  - G. Den 2 juni 2016 dömde Högsta domstolen i Dusjanbe Mahmadali Hayit och Saidumar Hussaini, biträdande partiledare för det förbjudna HNIT, till livstids fängelse efter anklagelser om att ha legat bakom ett kupp försök 2015. Elva andra HNIT-medlemmar dömdes till fängelse. Tre släktingar till HNIT:s ledare, Muhiddin Kabiri, har fängslats för underlåtenhet att anmäla ett ospecificerat brott. Domstolsförhandlingarna var slutna och kränkte de tilltalades rätt till en rättvis rättegång.

  - H. Flera advokater som ansökt om att få försvara de åtalade från HNIT har hotats till livet, gripits, kvarhållits och fängslats. Gripandena av Buzurgmehr Jorov, Nodira Dodajanova, Nuriddin Mahkamov, Sjuchrat Kudratov samt Firuz och Daler Tabarov väcker stor oro kring efterlevnaden av internationella normer om advokaters oberoende, slutna rättegångar och begränsad tillgång till rättsligt biträde. Flera journalister har också kvarhållits, trakasserats och hotats. Yttrandefrihet, tillgång till medierna samt politisk och ideologisk mångfald, även på det religiösa området, måste erkännas i enlighet med Tadzjikistans författning.

Torsdagen den 9 juni 2016

- I. 2015 års "advokatura"-lag har krävt en fullständig nycertifiering av advokatsamfundet och medfört ett antal inskränkningar i fråga om vem som får utöva advokatyrket. Därmed ger lagen möjligheter till inblandning i advokaternas oberoende arbete.
- J. Nya ändringar av lagen om offentliga sammanslutningar, som trädde i kraft 2015, hindrar det civila samhällets verksamhet genom att kräva redovisning av finansiell information om icke-statliga organisationers finansieringskällor.
- K. I sitt uttalande framhöll Europaparlamentets valövervakningsdelegation till parlamentsvalet i Tadzjikistan den 2 mars 2015 betydande brister.
- L. Press, webbplatser, sociala medier och internetleverantörer i Tadzjikistan verkar i ett restriktivt klimat där självcensuren är utbredd. Regeringen utnyttjar restriktiva lagar och förordningar om medier för att stävja oberoende rapportering och blockerar ofta internetmedier och sociala medienätverk.
- M. I februari 2015 framförde FN:s särskilda rapportör om tortyr och annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning oro för pågående tortyr, misshandel och straffrihet i uppföljningsrapporten till sitt besök i Tadzjikistan 2014.
- N. Tadzjikistans rankning på korruptionsindex förblir oroande hög.
- O. Det europeiska instrumentet för demokrati och mänskliga rättigheter (EIDMR) är ett viktigt finansieringsverktyg för stöd till rättsstaten, god samhällsstyrning och mänskliga rättigheter i landet och regionen.
- P. Den 22 maj 2016 höll Tadzjikistan en folkomröstning om ändringar av författningen som gör det möjligt för den sittande presidenten, Emomali Rahmon, att ställa upp för omval ett obegränsat antal gånger.
  1. Europaparlamentet begär att alla som fängslats på politiskt motiverade grunder ska släppas, däribland Abubakr Aziz Chodzajev, Zaid Saidov, Maksud Ibragimov, HNIT:s biträdande ledare Mahmatali Hayit och Saidumar Hussain samt elva andra medlemmar i HNIT.
  2. Europaparlamentet vädjar till de tadzjikistanska myndigheterna att ogiltigförklara domarna mot och släppa advokater, däribland Buzurgmehr Jorov, Nodira Dodajanova, Nuriddin Mahkamov, Sjuchrat Kudratov samt Firuz och Daler Tabarov.
  3. Europaparlamentet betonar vikten av förbindelserna mellan EU och Tadzjikistan och av ett stärkt samarbete på alla områden. Parlamentet framhåller att EU har ett intresse av en hållbar relation med Tadzjikistan i fråga om politiskt och ekonomiskt samarbete. Parlamentet betonar att politiska och ekonomiska förbindelser med EU är starkt kopplade till delade värderingar om respekt för mänskliga rättigheter och grundläggande friheter, i enlighet med partnerskaps- och samarbetsavtalet.
  4. Europaparlamentet är mycket bekymrat över det ökande frihetsberövandet och gripandet av människorättsadvokater och medlemmar av den politiska oppositionen och deras släktingar, restriktionerna för mediefriheten och internet- och mobilkommunikationen samt begränsningen av religiösa yttringar.
  5. Europaparlamentet uppmanar kraftfullt myndigheterna i Tadzjikistan att ge försvarsadvokater och politiska företrädare rättvisa, öppna och insynsvänliga rättegångar, tillhandahålla materiellt skydd och förfarandegarantier i enlighet med landets internationella skyldigheter samt tillåta att internationella organisationer på nytt utreder alla rapporterade kränkningar av mänskliga rättigheter och mänsklig värdighet. Alla som fängslats eller kvarhållits måste beviljas tillgång till oberoende juridiska tjänster, tillsammans med rätten att regelbundet få träffa sina familjemedlemmar. Parlamentet påminner om att tydliga bevis måste framläggas för att motivera åtalet mot den tilltalade i varje utfärdad dom.
  6. Europaparlamentet uppmanar Tadzjikistans regering att låta oppositionsgrupper verka fritt och utöva mötes-, förenings-, yttrande- och religionsfriheten, i enlighet med internationella människorättsnormer och landets författning.

Torsdagen den 9 juni 2016

7. Europaparlamentet betonar att den legitima kampen mot terrorism och våldsbejakande extremism inte får tas som en förevändning för att undertrycka oppositionens verksamhet, hindra yttrandefriheten eller hämma rättsväsendets oberoende. Parlamentet påminner om att alla tadjikistanska medborgares grundläggande friheter måste garanteras och rättsstaten upprätthållas.
8. Europaparlamentet uppmanar det tadjikistanska parlamentet att ta hänsyn till oberoende mediers och det civila samhällets synpunkter i sin behandling av de föreslagna ändringarna av lagen om medierna beträffande medielicenser. Parlamentet uppmanar de tadjikistanska myndigheterna att upphöra med att blockera nyhetswebbplatser.
9. Europaparlamentet uppmanar de tadjikistanska myndigheterna att följa internationell rätt, i synnerhet med avseende på lagen om offentliga sammanslutningar och lagen om advokatsamfundet och utövandet av advokatyrket. Parlamentet uppmanar Tadjikistans regering att se till att alla advokater, även de som försvarar människorättsaktivister, HNIT-medlemmar, offer för tortyr och klienter som anklagas för extremism, kan utföra sitt arbete fritt, utan rädsla för hotelser eller trakasserier.
10. Europaparlamentet välkomnar ett antal positiva steg som tagits av Tadjikistans regering, såsom avkriminaliseringen av förtal och ärekränkning 2012, och efterlyser ett korrekt genomförande av landets strafflag. Parlamentet välkomnar undertecknandet av lagstiftningen om införande av ändringar i straffprocesslagen och lagen om häktningsförfaranden och villkor för misstänkta, tilltalade och svarande, och uppmanar de tadjikistanska myndigheterna att se till att dessa lagstiftningsbestämmelser genomförs utan dröjsmål.
11. Europaparlamentet välkomnar de årliga människorättsdialogerna mellan EU och Tadjikistan, under vilka även innehållet i denna resolution bör tas upp. Parlamentet understryker betydelsen av verkningsfulla och resultatorienterade människorättsdialoger mellan EU och de tadjikistanska myndigheterna som ett verktyg för att underlätta en avspänning av den politiska situationen i landet och inledandet av omfattande reformer.
12. Europaparlamentet uppmanar EU, i synnerhet Europeiska utrikestjänsten, att noga övervaka tillämpningen av de rättsstatliga principerna i Tadjikistan, särskilt föreningsrätten och rätten att bilda politiska partier, i samband med det framtida parlamentsvalet 2020, att om nödvändigt ta upp farhågor tillsammans med de tadjikistanska myndigheterna, att erbjuda bistånd och att regelbundet rapportera till parlamentet. EU-delegationen i Dusjanbe uppmanas att fortsätta att spela en aktiv roll.
13. Europaparlamentet uppmanar myndigheterna i Tadjikistan att korrekt följa upp och genomföra rekommendationerna från den allmänna återkommande utvärderingen.
14. Europaparlamentet uttrycker djup oro över den utbredda användningen av tortyr, och väddar till Tadjikistans regering att genomföra sin handlingsplan från augusti 2013 för genomförande av rekommendationerna från kommittén mot tortyr.
15. Europaparlamentet noterar slutsatserna från det observatörsuppdrag som sändes ut av kontoret för demokratiska institutioner och mänskliga rättigheter vid Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa inför parlamentsvalet den 1 mars 2015 i Tadjikistan, enligt vilka valet "ägde rum i ett kringskuret politiskt utrymme och var bristfälligt i fråga om att tillhandahålla kandidaterna lika villkor". De tadjikistanska myndigheterna uppmanas att i god tid ta till sig alla rekommendationer i dessa slutsatser.
16. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till vice ordföranden för kommissionen/unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik, Europeiska utrikestjänsten, rådet, kommissionen, EU:s särskilda representant för mänskliga rättigheter, EU:s särskilda representant för Centralasien, medlemsstaternas regeringar och parlament, Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa, FN:s råd för mänskliga rättigheter, Tadjikistans regering samt Tadjikistans president, Emomali Rahmon.